

Valevni hevur sitið í rullustóli í sløk 20 ár:

— Vit hava somu dreyymar sum vanlig fólk

Orð: Dagny Joensen
Mynd: Kalmar

Svend Aage Andersen í Havn er millum teirra, sum bjóða seg fram til býráðsarbeiðið komandi árin.

Hóast fyrsta forðingin er, um nóg nógvar atkvøður falla í hansara lut, so er tað kortini ikki einasta forðingin hjá valevnum.

Svend Aage situr í koyristóli, og har hevur hann sitið í sløk 20 ár. Hann var bert 22 ára gamal, tá hann datt niður av einum tanga í Runavík, har hann var í arbeiði. Svend Aage varð fullkomiliga avlamin av fallinum, og noyddist komandi tíðina at ásanna, at hann ongantið aftur fór at liva og virka sum fólk flest.

Hjúnabandið slitnaði

Upprunliga er Svend Aage Andersen dani. Hann kom til Føroya á fyrsta sinni sum sjómað-

ur, hitti føroyska gentu og giftist her. Tey fingi tvey børn, sum nú eru 18 og 20 ár.

Hjúnabandið helt ikki. Tað slitnaði fá ár eftir at Svend Aage bleiv brekaður.

Um hjúnabandsskilnaðin og tíðina aftaná hetta, sigur Svend Aage: — Sjálvsagt var tað ein torfør tíð í byrjanini, men sum frálíður gloymir tú tað ringa og minnst bert tað góða, sum hevur verið. Í veruleikanum var tað tann besta loysnin fyri allar partar.

— Tá vit giftust vóru leikpartar okkara, at eg var tann sterki og hon kvinnan, sum eg stuðlaði — so sum vanligt er.

Tá eg bleiv brekaður, vórðu leikpartar okkara umbýttir, og stóðan so nógv broytt, at vit ikki dugdu at liva saman. Tað var ein lætti, tá vit at enda gjerdur okkara stóðu upp.

Positiv menning

Nú bjóðar tú teg fram til býráðsvalið. Hvat hevur tú at bjóða, sum onnur valevni ikki hava?

— Hugskotið at royna býráðsarbeiðið er komið so hvørt sum eg havi ásannað, at býráðspolitikarar ikki taka stóðu teirra brekaðu í álvara.

— Eg siti í ymsum nevndum — eitt nú bygginnevndini hjá MBF og eri kassameistari í Spastikarafelagnum. Her eru royndir minar, at alt arbeiði stóðar upp, tá heitt verður á býráðið — og serliga teknisku nevnd.

— Tá tú gerst brekaður, sært tú alt frá einum øðrum sjónarmiði. Tú fert gjøgnum eina proses í menningini sum vaksið fólk, sum — tá avtornar — er positiv og átti at verðið nýtt til gagns fyri onnur brekað, sum hava hjálp og stuðul fyri neyðini. Kanska hevur tú sum brekaður betri stundir at

leggja til merkis og gera tær hugsanir um tað, sum fyriferst kring teg.

— Min avbjóðing í hesum føri vil verða at gera Havnina meira vinarlaga fyri brekað at ferðast og búgva í.

— Nú eru fólk ikki í øllum førum brekað fyri livið. Tað velst um so mangt. T.d. eru barnakonur í tíðarskeiði brekað, eins og ein persónur, sum brýtur beinið, men verður friskur aftur. — Tað er eisini eitt brek.

Øll brekað ikki evnaveik

Størsti figgindin hjá brekaðum er, at tey verða bóikað undir einum. Her hevur hugsunarhátturin verið tann, at øll verða koyrd meira ella minni í ein hóp, har tað hevur snúð seg um at byggja stovnar — eins og at fáa hesi menniskju burtur úr myndini, so vit ikki siggja og hoyra tey.

— Min hugsan er at geva brekaðum meira persónliga viðgerð. Vit áttu at givið teimum møguleika fyri loysnum, sum kunnu hjálpa ti einstaka. Eins og øll onnur fólk, so eru brekað einstaklingar, ið tørva ymiska hjálp — alt eftir persónleika, breki og umstøðum, sum tey annars liva undir í gerandisdegnum.

Dømi kann vera spastisk brekað, sum hava stóran tørv á fysiurgiskari viðgerð. Tað er tó ymiskt, hvørja viðgerð tey skulu hava. — Bert fyri at taka meg sjálvan, sum havi sitið í koyristóli í sløk 20 ár. — Tað er ikki ein og hvør fysiurgisk venjing, sum eg kann fara undir, ti beinagrindin sjálvsagt er so veik, at eg litið og onki toli. Tá er tað ein treyt, at ein kennir seg tryggan, tá ein fer undir venjing. Annað dømi er Heilsuverkið. Um tú skalt fáa fysiurgiska viðgerð á Lands-

sjúkrahúsinum, tekur tað drúgva tíð at fáa hetta í lag, og óvanligt er tað heldur ikki, at tú biðar í ein tíma, fyri at fáa 20 minuttir í viðgerð. Skipanin er ov stívin, og tí hevði verið gagnligt, um t.d. eitt felag sum Spastikarafelagið fekk egna viðgerðarstovu.

Teldan størsta framstig

Fyri talubrekað er trupulleikin, at tey ikki fáa samband við umheimin, tí tey einki mál hava. Her hava teir í grannalondum okkara fyri 20 árum síðan tikið teldur í nýtslu, til tess at fáa samband við slik fólk. Í Føroyum er teldan als ikki uppfunnin millum brekað.

— Eg havi av mínum eingtum keypt mær eina teldu fyri ári síðan, og eg noyðist at ásanna, at tað er størsta framstigið, sum

Svend Aage Andersen: — Teldan hevur verið størsta framstigið í mínum lívi, síðan eg bleiv brekaður. Telduskeið havi eg ikki roynt, tí møguleikin ikki var fyri at sleppa til skulan. Tað nervar tó ikki. Eg havi góðar stundir at lesa leiðbeiningar o.a. í samband við telduarbeiðið, so tað í sjálvum sær hevur verið livgandi í gerandisdegnum.